

# Union čokolada Union kakao Union bonboni

## SPREJETJE OBRAČUNA IN PRO-RACUNA.

Po končani razpravi je bilo poročilo finančnega odbora, spopolnjeno z nekaterimi predlogi plenuma, sprejeto. Proti je glasoval le 1 delegat.

Po sprejetju tega poročila je bila razprava ob 12. uri zaključena in določeno nadaljevanje za 24. avgusta ob 8. uri jutraj.

## TRETJI DAN.

Ker je bilo gledališče ta dan zaradi priprave okupirano, se je nadaljevala skupščina v prostorih sekcije za drinsko banovino v Volgi.

Odseki so nadaljevali s svojimi poročili in je ta dan bil na dnevnem redu poročilo odseka za založbo kulturno pedagoških izdaj. Na podlagi poročila tega odseka je bilo sklenjeno, da bo izdajalo JUJ.

## »RODITELJSKI LIST« IN »OMLADINSKO KNJIŽICO«.

Oboje naj prične izhajati že tekom prihodnjega poslovnega leta. Prav tako ostane še nadalje »Pedagoška biblioteka«, ki je izdala v preteklem šolskem letu tri zvezke in sicer Vrančev učni načrt, Učiteljska izobrazba v tujih državah in Reforma praktičnega učiteljskega izpita.

Poročilo tega odseka je bilo po kratki debati soglasno sprejeto.

## REFORMA UCITELJSKE IZOBRAZBE.

Ko je podal svoje poročilo odsek za reformo učiteljske izobrazbe in praktičnega učiteljskega izpita, se je razvila prav živahna debata. Prav posebno se je obravnavalo vprašanje praktičnih učiteljskih izpitov in so bila tu razna mnenja. Tudi v pogledu učiteljske izobrazbe so izražali delegati razna mišljenja. Končno je bilo sprejeto načelo, da je učiteljstvu potrebna univerzitetna izobrazba, ki pa bo morala biti prilagojena tako, da bo upoštevala potrebe učitelja kot narodnega vzgojitelja. Do izvedbe tega načela naj se reformirajo sedanja učiteljska, da bodo bolj ustrezala potrebam učiteljskega stanu.

Poročilo odseka je bilo sprejeto. Proti je glasoval le 1 delegat.

## RAZPRAVA O RESOLUCIJI.

Resolucijo smo priobčili že v pretekli številki »Učiteljskega tovariša«. Ko jo je odsek prečital, se je razvila o njej prav živahna debata, v katero so posegle tudi tovarišice, ki so se ob tej priliki prav krepko zavzele za svoje okrnjene pravice in zahtevale energično akcijo, da se priborijo poročenim učiteljem njihove izgubljene pravice. Priznale so, da si je vodstvo že mnogo prizadevalo, da bi doseglo uspešno rešitev tega vprašanja, vendar je treba to prizadevanje v bodoče še povečati in vztrajati v borbi za vse upravičene zahteve vsega učiteljskega stanu. V razpravi o resoluciji so bile iznešene še druge nujne potrebe šole in učiteljskega stanu.

Po precej dolgi debati je bila resolucija soglasno sprejeta.

## PRAVILA IN POSLOVNIKI.

Ker je imel odsek za pravila mnogo dela s končno stilizacijo pravil JUJ, je prišel zadnji na vrsto. Skupščina je sprejela predlagane spremembe osnutka in končno tudi soglasno odobrila celotna pravila. S tem je končana večletna borba za zboljšanje naših pravil. Izvršni odbor jih pošlje še ministrstvu prosvete v odobritev, nakar stopijo v veljavo.

Prav tako je bil soglasno in brez debate sprejet tudi poslovnik za skupščino in zborovanje.

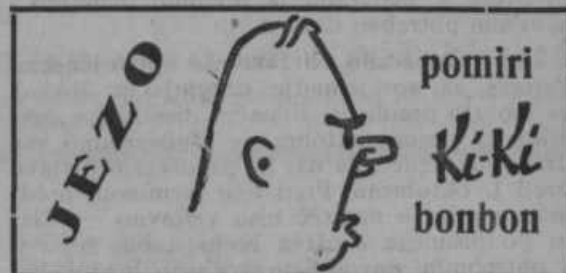
Le o poslovniku za častna razsodišča se je razvila debata in so delegati dali še nekatere predloge. Skupščina je pooblastila glavni odbor, da upošteva te predloge in sprejme končno stilizacijo poslovnika za častna razsodišča.

## ZAKLJUČEK.

Popoldne ob 16. uri je zaključil tov. Dimnik uspešno skupščino. Zahvalil se je vsem prisotnim za stvarno debato in za sodelovanje. Še posebej se je zahvalil sekciji za drinsko banovino in vsem ostalim, ki so kakorkoli pripomogli k tako lepemu poteku in uspehu skupščine.

rej o vsem, kar je neobhodno potrebno, da zna sleherni učitelj za preusmeritev in poglabitev svojih pogledov v svojem stanovskem delokrogu, kot osnova za učiteljske praktične nadzorniške in zmožnostne (n. pr. upraviteljske) izpite. Za dela, ki so nekatera že končana, so se določili in odločili najpriznanejši naši znanstveniki in pedagogi, kakor dr. Ozvald, dr. Poljanec, dr. Jeraj, dr. Zgeč, dr. Gogala, Flere ter tudi Skulj-Grumova, Štebijeve, Gosak i. dr. in vsi predavatelji na letošnjem pedagoškem tečaju.

Ne bi bilo lepšega in odločilnejšega dokaza naše stanovske zavednosti in zrelosti, našega resničnega idealizma in neomajne volje do dela za dejanski dvig našega šolstva, ko dejstvo, da bi bile vse šole in vsi učitelji



PROIZVOD: »UNION« ZAGREB.

naročniki teh del in člani naših pedagoških ustanov, kakor so Slov. Šol. Matica in Pedagoška Centrala, Tečajnik.

## Otvoritev nove šole

Minulo nedeljo je bila blagoslovljena in otvorjena nova dvorazredna narodna šola Kraljeviča Andreja na Malem Slatniku. Nekako 4 km od Novega mesta ob državni cesti proti Kostanjevici se dviga moderno in lično zgrajeno šolsko poslopje v ponos vseh okoličanov. Tri zračne in svetle učilnice so sprejele nad 170 šolobveznih otrok, ki so doslej trikrat tedensko posekali oddaljeno šolo v Šmihelu pri Novem mestu. Zgradba, po načrtu tehničnega oddelka kr. banske uprave v Ljubljani, je bila v surovem stanju izdelana in pod streho že jeseni leta 1931. Šele letošnjo pomlad so se dela s pomočjo posojila nadaljevala in tudi dovršila. Tako je bilo poslopje v nedeljo, dne 1. IX. slovesno blagoslovljeno in otvorjeno.

Slavlju, ki se je vršilo po otvoritveni šolarski maši pred lično okrašenim šolskim poslopjem, je poleg velike množice okoličanov in šolske mladine prisostvoval v zastopstvu g. bana in predsednika banovinskega šol. odbora banski šolski nadzornik g. Andrej Skulj, nadalje sreski načelnik g. Krajshek Anton, sres. nadzornik g. Vizjak Ciril, predsednik upravne občine Šmihel - Stopiče g. Matko Jo-

že, celokupen kraj, šolski odbor in več učiteljstva.

Predsednik kr. šol. od. g. Hren je otvoril slavnost, nakar je zbranim spregovoril banski šol. nadzornik g. Skulj. V svojem lepo zasnovanem govoru je poudarjal važnost nove šole, pohvalno omenjal prizadevanje vseh lokalnih faktorjev, vzpodbujal navzočo mladino k marljivemu delu. Svoj govor je zaključil s spominom na blagopokojnega Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja ter vzklikom mlademu Njegovemu nasledniku. Župnik g. Turk Viktor je nato izvršil blagoslovitev poslopja. Sreski šol. nadzornik g. Vizjak je v daljšem govoru orisal najvažnejše momente od ustanovitve do otvoritve te šole. Od zbranih otrok se je v ganljivem govoru poslovil v imenu učiteljstva šmihelske šole upravitelj g. Kalan Maks. Toplo sprejel pa je deco novi učitelj g. Dacar.

Moderno zgrajena šola, ki je vzbujala v vseh prisotnih pozornost, bo brezdvomno vplivala, da se bo v najkrajšem času zgradilo še več sličnih šolskih poslopij zlasti v onih krajih, kjer so razmere pod vsako kritiko. —ak.

## Splošne vesti

— Učiteljski praktični izpit. Učitelji pripravniki, ki po dovršenih petih letih službe niso položili praktičnega učiteljskega izpita ter so bili zato odpuščeni iz državne službe, imajo pravico polagati ta izpit, četudi so odpuščeni, ako doslej niso izpita že trikrat polagali. — V prošnji za pripustitev k izpitu, ki naj jo naslovijo na ministrstvo prosvete, naj navedejo kolikoli polagajo praktični učiteljski izpit in na kateri učiteljski šoli so ga polagali zadnjikrat. To je potrebno, da je olajšano iskanje njihovih dokumentov. — Poleg tega naj vsak odpuščeni učiteljski pripravnik, ki ima po tej odločbi pravico polagati praktični učiteljski izpit, naznači v prošnji kraj, srez in banovino svojega sedanjega bivališča. O tem naj predloži tudi potrdilo občine. — Gornjo odločbo je izdalo ministrstvo prosvete pod O. N. br. 59232 — JUJ sekcija Ljubljana.

— Radio - predavanja iz rokotvorne pouka za vse stopnje učencev osnov. šol namerava uvesti ljubljanska radio postaja. Vsak teden bi bilo predavanje trajajoče 20 minut. V tem predavanju naj bi predavatelj dajal povsem praktična navodila otrokom, ki bi po teh navodilih izdelovali razne predmete, bodisi izrezovali iz barvastega papirja, sestavljali iz vžigalic ali palčic, izdelovali razne predmete iz lepene in lesa itd. Učitelj(ice), ki bi hoteli sodelovati pri tej radio uri naj javijo to uredništvu »Učiteljskega tovariša«.

## DRUGA REDNA LETNA SKUPŠČINA UDRUŽENJA UCITELJEV DEFECTNE DECE.

Istočasno, ko se je vršila v Sarajevu 15. redna skupščina JUJ, se je vršila v Ljubljani II. skupščina učiteljev za duševno in telesno pokvarjeno in zaostalo deco. Zborovanje se je pričelo 23. avg. v dvorani gluhohevnice v Ljubljani. Otvoril jo je upravitelj g. Grm. Za njim je imel nagovor za prisotne pred. Ramdanović. V svojem poročilu je utemeljeval potrebo po strokovnem društvu specialnih učiteljev in izrazil veselje, da so razmere med JUJ in njihovim udruženjem kar najboljšje. Skupščini so prisostvovali tudi odlični zastopniki raznih državnih in privatnih ustanov. Predavali so: dr. Alfred Šerko o »Agnoziji in apraksiji«, ravnatelj g. Fran Grm o »Studiju fonetike«, gospodična Anica Lebarjeva »O otroku pomožne šole« in urednik stanovskega glasila g. T. Maslić o »Aktualnih problemih našega specialnega šolstva«.

Njegovo po snovi silno obsežno in po bistvu z dognanji podprto izvajanje je izzvenelo v resoluciji: da bi se moralo udruženje vprašati za svet pri vseh važnih vprašanjih »lede organizacije specialnega šolstva, za kar pa bi bila točna statistika defektne dece v naši državi predpogoj. Treba bi bilo zgraditi mnogo novih zavodov tako v Ljubljani, lastno zgradbo za pomožno šolo, v Beogradu, Zagrebu, Sarajevu, Skoplju etc. V Ljubljani bi bilo nujno zgraditi zavod za vzgojo in poboljševanje maloletnikov, ker dravska banovina takega samostojnega zavoda nima. Zavod za slepe naj bi se iz Kočevja preselil v Ljubljano. Specialno šolstvo naj se dopolni z razredi za čuvanje vida in oči, prav tako bi bili potrebni posebni razredi za glušce. Za

izobrazbo učiteljev specialnih šol naj se ustanovi poseben institut, ki bo omogočal strokovne izpite in študij. Ljubljanska gluhohevnica naj bi dobila institut za eksperimentalno fonetiko. Po banovinah naj se namestijo referenti za specialno šolstvo.

Skupščina je odprla mnogo razgledov v razvoj našega specialnega šolstva in želeli bi bilo, da prizadevanje požrtvovalnega učiteljstva žanje v bližnji bodočnosti kar najboljše uspehe.

## † STANKA SLAPSAKOVA

Smrt od kraja kosi. Mladost se je ne ogne, čeprav je polna življenja, nad in načrtov. Saj je še daleč do groba! Slutnja, majhna, komaj neznatna, da se utegne nekakega neznanega dne, sam Bog ve kdaj, zrušiti vse v prazen nič tega sveta, je kakor nerazumljiva sanja, ko se vse kar je komaj z razumom otipljivo pomeša med seboj v kaos čudovitih nasprotij. Kdo bi mogel zajeti v besedo vsa ta čudovita dogajanja, ki stoje na meji med človekom in onostranstvom. Kdo bi mogel mlademu življenju kdajkoli skaliti največje upanje — narediti življenje čim lepše in čim bogatejše?

Sredi najlepšega življenja, sredi cvetja in rož, ki so rastle s čudovito vtrajnostjo in lepoto, je nenadoma dahnila daljna jesen. — Stanka Slapsakova, mlada, požrtvovalna in vztrajno učiteljica je poklical k sebi 24. avgusta vrhovni gospod. V svoj vinograd jo je hotel. On že ve zakaj, že ve, da je bilo najbolj prav tako. Njeno delo, njen uspeh je porok, da je odšla od svojih otrok in ljudi čista in v najlepšem spominu. Težko bo otrokom in vsem njenim najbližjim, težko bo vsem onim, ki vedo in znajo ceniti veliko delo in požrtvovalnost mlade učiteljice. Težko jo bo pogrešala Ribnica, saj se je znala živeti v razmere svojega ljudstva, v njegove potrebe in težave bolj ko kdorkoli drugi. In prav radi te svoje velike sposobnosti in dovršenosti jo bo ohranilo v trajnem spominu njeno ljudstvo.

Toda vse to bi bilo premalo. Še druga žalost je tu, ki jo je težko zamočlati. Kdo ne pozna njenega očeta: Mišjakovega Julčka? Toliko dobrega in toliko veselja, kot ga je on storil našim malčkom, je dal malokdo. In vse te vrline so dobile najlepšega izraza prav v njegovi hčeri, zato je žalost tem večja. Pa oče razume vse to, čeprav je bila smrt ljubljene hčere težak udarec.

Počivaj mirno duša blaga!

— Omladinski narodno - obrambni tečaj. CMD v Ljubljani priredi 4. in 5. sept. t. l. v Ljubljani prvi »Omladinski narodno - obrambni tečaj«.

— Osebnost. Tov. Eržen Franc, učitelj v Horjulu pri Ljubljani je absolviral meseca avgusta v kopališču »Ilirija« v Ljubljani prvi reševalni tečaj v Jugoslaviji ter napravil z uspehom izpit. Iskreno čestitamo!

— Učiteljski higienski tečaj. V Kraljeviči se je vršil v juliju učiteljski higienski tečaj, ki je trajal mesec dni. Tečaj je priredila »Oblastna protituberkulozna liga« iz Osjeka in je prvi te vrste. Vodil ga je tov. Reškovič.

## Počitniški pedagoški tečaj



Udeleženci II. počitniškega pedagoškega tečaja P. C.

Najdelavnejša pedagoška ustanova pri nas je brezdvomno Pedagoška Centrala v Mariboru. Ustanovljena 1. 1921., je doslej pridelila že štiri zelo uspele tečaje, razven tega pa prireja vsako leto več roditeljskih sestankov in o Veliki noči še posebna predavanja za starše. S svojimi predavatelji, ki jih smemo šteti med priznane pedagoge, zainteresira z vzgojnimi vprašanji tudi druge ustanove, kakor Ljudsko univerzo, prireja ekskurzije v inozemstvo ter pošilja tjakaj na mednarodne kongrese in na krajša študijska potovanja svoje za to zmožne člane. Središče njenega delovanja pa je v njeni, vedno bogatejši, knjižnici, ki se je more poslužiti vsakdo, kdor s skromno članarino 12 Din letno, postane njen član. Zal le, da je ukinjena poštinska prostost, ki je otežkočala izposojanje knjig posebno onim šolam, ki so zelo oddaljene od Maribora. Pri tej priliki je treba poudariti, da so meščanskošolski učitelji, vključeni v svojem društvu, korporativno pristopili, okoli 600 po številu, k Pedagoški Centrali in točno plačujejo svoje prispevke. Vseh članov je nad 1200.

Letos je, pod vodstvom prof. Gustava Šiliha, priredila P. C. svoj II. daljši počitniški pedagoški tečaj, ki ga je obiskalo nad 100 učiteljev(-ic), akademikov in abiturientov. — Prevladovala je mladina.

Ves tečaj je bil tako organiziran, da so po 5-urnih dopoldanskih predavanjih sledili popoldnavni učni oz. zabavni izleti in ogledi. Tako v mariborski muzej, kjer je, posebno v postopanju pri izkopaninah predaval g. prof. Baš, ki je tudi na terenu, ob priliki izleta na Sv. Urbano, seznanil udeležence z zgodovinskimi znamenitostmi in z metodami raziskovanja. Nadalje so sledili ogledi nekaterih tekstilnih tvornic, pivovarne, plinarne, vinarske in sadjarske šole, milarne »Zlatorog«, ob priliki dneva hospitacije v St. Lovrencu na Poh. tudi elektrarne v Fali ter izlet v skupinah

na razne izletne točke po zelenem Pohorju. Od večera predzadnjega, do jutra zadnjega dne pa se je vršil prirčen poslovilni sestanek.

Skoda le, da se v vseh dnevih ni moglo gojiti one tesnejše družabnosti, katere navadno največ pripomore do ustvarjanja tesnejših medsebojnih vezi, ki so danes med vsemi našimi pedagoškimi institucijami in učiteljstvom tako zelo potrebne. Važno pa je tudi, da te ustanove, posebno pa P. C., sama ne prenehajo išče poti in sredstev, da tak stik, kjer že obstoja, ojači in ga ustvari tam, kjer ga še, žal, ni.

Brezdvomno pa bodo pripomogli tudi tečajniki, ki so bili zastopani skoro iz vseh srezov, s poročili in predavanji na učiteljskih konferencah, zborovanjih in z osebnimi tovariškimi stiki, k živahnejšemu zanimanju za P. C. in za pedagoška vprašanja, o katerih mora vendar enkrat pronikniti v vsakega učitelja prepričanje in zavest, da morajo postati središča os našega zanimanja, ker se je do danos zdelo, da se je glavni tok učiteljevega dela za našo šolo usodno usmerjal vse drugam.

O posameznih predavanjih, katerih glavni poudarek je bil v znanstveno - teoretičnem in praktičnem utemeljevanju smeri nove življenjske šole in tej ustrezajoče oblike strnjene šolskega dela, bo »Učit. tovariš« poročal posebej na kratko v podlistku.

Ker pa se P. C. zaveda, da taki tečaji samj še ne morejo biti zadostna garancija, da se ideje nove šole prenesejo tudi na terene našega šolskega dela, bo začela izdajati temeljite priročnike in to že z novim letom. Tako bodo n. pr. izšla dela v pedagoški biologiji, psihologiji, sociologiji, vrednotoslovju, o zdravstveni in skrbstveni pedagogiki, o zgodovini pedagogike, o šolski organizaciji in administraciji, ter vse posebne didaktike in metod. posameznih predmetov, pisane po najnovejših, preizkušenih načelih in smereh, to-